

Gullspångs kommun
info@gullspang.se

2023-08-15

1 (7)

Dnr-2022:3928

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid Gullstensskolan F-6 i Gullspångs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av kvaliteten inom skolans främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid Gullstensskolan F-6. Granskningen genomfördes under höstterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 13 december 2023, dnr 2022:3928.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Gullstensskolan F-6 senast den 22 juni 2023 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Gullspångs kommun har inkommit med en sådan redovisning den 26 juni 2023.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Skolans främjande arbete

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolans förebyggande arbete

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Skolans arbete för att främja en trygg miljö på nätet

Bedömningen var att rektorn behövde

- Utveckla skolans främjande arbete, så att även miljön på nätet inkluderas och att eleverna involveras i arbetet.

Av huvudmannens redovisning framgår att Gullstensskolan F-6 vidtagit flera åtgärder för att utveckla skolans främjande trygghetsarbete så att det omfattar miljön på nätet och eleverna har involverats i arbetet. Gemensamt mål för all personal på skolan är att alla ska prata om nätet med eleverna, bland annat om vilka forum och sociala medier som eleverna är med i samt vad som sker i dessa forum. Elevhälsan har ett årshjul där de tillsammans med undervisande lärare genomför olika aktiviteter varje år som berör till exempel värdegrund och respekt i årskurs 4 och sociala medier i årskurs 5.

Miljön på nätet ingår i det arbetet. Skolan har infört "Livskunskap" i samtliga klasser och elevhälsan ingår som stöd i det arbetet. En förstelärare som leder arbetet med trygghet och studiero har utsetts för att utveckla och implementera strukturer för att förhindra att kränkningar sker. Ett trygghetsteam som har i uppdrag att arbeta både främjande och förebyggande kring bland annat miljön på nätet har startats upp av förstelärare under vårterminen. Skolans plan mot kränkande behandling har reviderats så att även miljön på nätet ingår i denna. Skolan planerar även att samverka med elevernas vårdnadshavare för att tillsammans med dem skapa trygga barn och elever. Under höstterminen kommer skolan att genomföra aktiviteter som "Nätsmart" och "En vecka fri från våld" då all personal kommer att arbeta utifrån till exempel nätprat, nätsmart och skolans trygghetstrappa.

Skolans arbete för att förebygga en trygg miljö på nätet

Bedömningen var att rektor behövde

- Utveckla skolans förebyggande arbete, så att det även omfattar elevernas upplevelse av kränkningar på nätet.

I syfte att fånga upp aktuella frågor och kunna arbeta med eleverna utifrån dessa har enligt huvudmannens redovisning frågor om elevernas upplevelser av miljön på nätet lagts in i den trygghetsvandring som varje termin inleds med. Skolan kommer också genomföra en kartläggning av elevernas nätvanor två gånger per läsår. Detta för att skolan ska få reda på elevernas kunskaper och för att underlätta för skolan att genomföra ett förebyggande arbete. Miljön på nätet ska bli en naturlig del av skolans kvalitetsarbete. Skolan har genomfört kartläggningar för att ta del av elevernas syn på arbetsmiljön samt uppfattning av trygghet och studiero på skolan och på nätet. Skolan ska också genomföra trivselenkäter med frågor om miljön på nätet som elever och personal ska analysera tillsammans. Arbetet med att utveckla skolans trygghetsarbete, så att det främjande och förebyggande arbetet involverar även elevernas nätanvändning, kommer att bli en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Effekter som på längre sikt förväntas är att eleverna ska veta hur de ska skydda sig själva på nätet och att skolans arbete med värdegrunden kommer att visa sig i elevernas handlingar på nätet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Ana-Maria Koci Spång.

I handläggningen av ärendet har även Anna-Carin Kostic, föredragande utredare, medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

[Skolors arbete för en trygg miljö på nätet fri från kränkningar \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/om-skolinspektionen/om-trygghetsvandringen/trygg-miljo-pa-netet-fri-fran-krankningar)

Bilaga 2: Författningsstöd

Skolans främjande arbete

Enligt skollagen ska utbildningen i skolan förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.¹ Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.² Huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.³ Med kränkande behandling avses ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567), kränker en elevs värdighet.⁴

I läroplanen anges att ingen i skolan ska utsättas för kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, till exempel rasism och sexism, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.⁵

Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁶ Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten.⁷

¹ 1 kap. 4 § skollagen (SFS 2010:800).

² 1 kap. 5 § skollagen.

³ 6 kap. 6 § skollagen.

⁴ 6 kap. 3 § skollagen.

⁵ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), av avsnitt 1 Förståelse och medmänsklighet.

⁶ Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

⁷ Lgr22, avsnitt 1 God miljö för utveckling och lärande.

Alla som arbetar i skolan ska i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, samt uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.⁸

Alla elever ska ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.⁹

Skolans mål är att varje elev tar ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö, samt visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan. Alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.¹⁰

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹¹

⁸ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

⁹ Lgr22, avsnitt 1 Skolans uppdrag.

¹⁰ Lgr22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

¹¹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Skolans förebyggande arbete

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling i utbildningen.¹² I läroplanen anges att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka kränkande behandling.¹³ Ett aktivt förebyggande arbete är av största vikt för att motverka kränkningar, oavsett om de sker digitalt eller inte.¹⁴ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.¹⁵ Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.¹⁶ Alla som arbetar i skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.¹⁷

Rektorn ska leda och samordna det pedagogiska arbetet vid en skolenhet och särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁸ Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.¹⁹ Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs och att eleverna och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.²⁰

¹² 6 kap. 7 § skollagen.

¹³ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

¹⁴ Proposition 2021/22:160. *Skolans arbete med trygghet och studiero*, s. 96.

¹⁵ 6 kap. 8 § skollagen.

¹⁶ 2 § förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

¹⁷ Lgr22, avsnitt 2.4 Skola och hem.

¹⁸ 2 kap. 9 § skollagen.

¹⁹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

²⁰ 4 kap. 4 § skollagen.